

ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น ในอุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะ และเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย

Factors Affecting Japanese Direct Investment in Automotive, Metal and Electrical Appliances Industries of Thailand

สรินทิพย์ เกิดผล*
จิรศักดิ์ พงษ์พิชญพิจิตร**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะ และเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศวรรษตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปีพ.ศ. 2548 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2557 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ ด้วยวิธีวิเคราะห์สมการถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการวิจัยทั้ง 3 อุตสาหกรรมพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น และนโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทย 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ มูลค่าการส่งออกโลหะของประเทศไทย และดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มูลค่าการส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทย

จากผลการวิจัยที่พบว่าการใช้นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทยในอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยทำให้มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ส่งผลดีต่อนักลงทุน

*นักศึกษาลัทธิเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2559)

**Ph.D. International Economics Cornell University U.S.A. (1984), ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ในภาคอุตสาหกรรมนี้เป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงควรใช้มาตรการกระตุ้นการลงทุนโดยตรงที่เฉพาะเจาะจงลงไปภาคอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญ ในส่วนของอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทยนั้นรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุนควรมีมาตรการในการส่งเสริมและให้สิทธิพิเศษในด้านการส่งออกโดยเฉพาะไปยังประเทศญี่ปุ่นให้มากขึ้น เพื่อดึงดูดให้มีการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นเข้ามามากขึ้นอันจะส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทย สำหรับอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของไทย เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานมีฝีมือภาครัฐบาลควรมีการส่งเสริมการฝึกทักษะฝีมือแรงงานให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุนควรมีมาตรการในการส่งเสริมและให้สิทธิพิเศษในด้านการส่งออกโดยเฉพาะไปยังประเทศญี่ปุ่นให้มากขึ้นเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมโลหะ

คำสำคัญ : ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น

Abstract

The objectives of this research were to analyze factors affecting Japanese direct investment in automotive, metal and electrical appliances industries of Thailand. Quarterly data from Q1/2005 to Q4/2014 were collected and analyzed quantitatively by Ordinary Least Squares Regression Model method.

The results showed that factors statistically significantly affecting Japanese direct investment in automotive Industry were Manufacturing Production Index in Japan and the Thai government's first-car policy. Factors statistically significantly affecting Japanese direct investment in metal industry were metal export value of Thailand and Manufacturing Production Index in Japan. Factors statistically significantly affecting Japanese direct investment in electrical appliances industry were electrical export value of Thailand, exchange rate and average minimum wage rate in Thailand.

Since the Thai government's first-car policy had induced foreign direct investment from Japan in the automotive industry, the government should use measure which aimed to induced FDI into specific important sectors. As for the metal industry, the government should promote and offer the special privileges for metal export particularly to Japan in order to induced FDI from Japan. Since the average wage rate

was the important factors affecting FDI from Japan in electrical appliances industry, the government should encourage more skill development in order to be competitive because the industry was skilled-labor intensive and the government should promote and offer the special privileges for electrical export particularly to Japan same the metal industry.

Keyword: Manufacturing Production Index in Japan

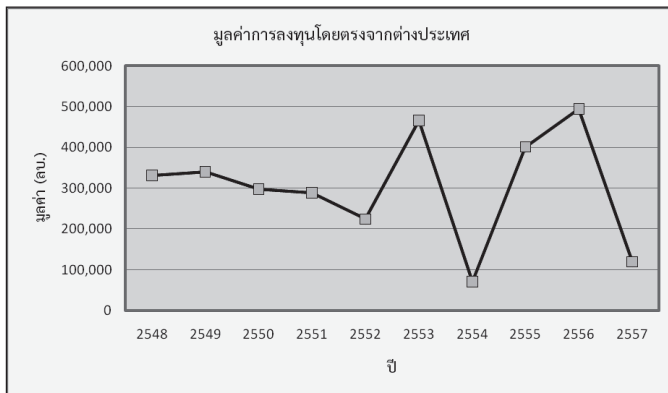
บทนำ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI :Foreign Direct Investment) ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา และประเทศกลุ่มตลาดเกิดใหม่ การนำเข้าเงินทุนจากต่างประเทศสามารถทดแทนความขาดแคลนเงินลงทุนภายในประเทศและช่วยผลักดันกิจกรรมต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ การที่มีเงินทุนไหลเข้าประเทศมากขึ้นเป็นการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ตลาดการเงินภายในประเทศก่อให้เกิดการลงทุนใหม่ๆ และมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นรวมถึงมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีความรู้ทางด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรมต่างๆ ช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลก ซึ่งจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในระยะยาวของประเทศได้อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจึงเป็นประเทศที่ต้องได้รับการลงทุนจากต่างประเทศมากกว่าการนำเงินออกไปลงทุนในต่างประเทศ

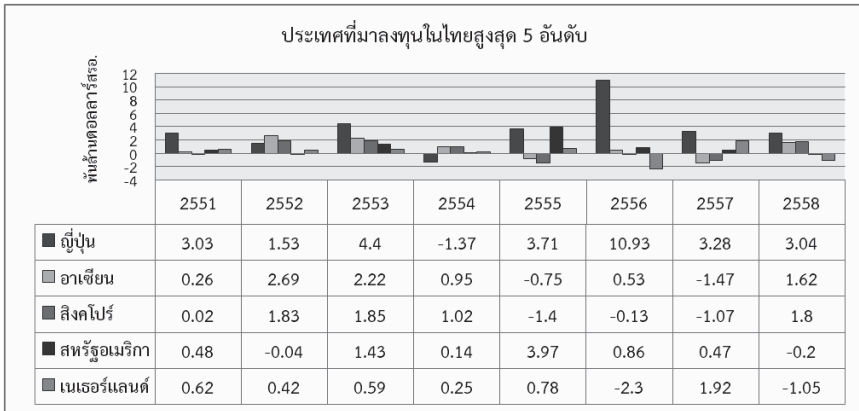
ประเทศไทยมีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้ง 2 รูปแบบคือ แบบในแนวนอนและแนวตั้ง ซึ่งการลงทุนทั้ง 2 ประเภทนี้มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากประเทศไทยยังเป็นประเทศกำลังพัฒนาขาดแคลนปัจจัยทุนและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านต่างๆ ของประเทศ จึงจำเป็นต้องอาศัยการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพื่อช่วยเสริมสร้างการพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจให้มีความเจริญเติบโต มีความก้าวหน้าและสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนภาคเอกชนและเป็นตัวขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของไทยให้เกิดการพัฒนาและขยายตัวอย่างรวดเร็ว สร้างการจ้างงานและนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในประเทศอย่างทั่วถึง โดยประเทศที่นิยมเข้ามาลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศในไทยมีอยู่หลายประเทศด้วยกัน เช่น ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา ฯลฯ ซึ่งเป็นการเข้ามาตั้งโรงงานเป็นฐานการผลิต, ประกอบสินค้าและจำหน่ายทั้งในประเทศไทยและส่งออกไปยังประเทศแม่หรือประเทศอื่นๆ

ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2549 จำนวนมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มียอดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐบาลที่ส่งผลให้เศรษฐกิจในประเทศไทยมีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อเข้าสู่ปีพ.ศ.2550-2552 พบว่ายอดมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศลดลงเนื่องจากปัญหาความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศไทย เนื่องจากมีการปิดสนามบินส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างประเทศเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจในประเทศไทยอย่างมหาศาล ส่งผลให้ยอดมูลค่าการลงทุนลดลงเรื่อยมา จนเข้าสู่ปีพ.ศ.2553 ที่รัฐบาลเริ่มเข้ามาบริหารงานอีกครั้ง สภาพการเมืองภายในประเทศเริ่มเข้าสู่ภาวะปกติประกอบกับการใช้มาตรการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและเน้นส่งเสริมกิจกรรมที่เรียกความเชื่อมั่นจากนักลงทุนต่างประเทศจึงทำให้สถานการณ์การลงทุนเริ่มดีขึ้นตามลำดับ และเมื่อถึงปีพ.ศ.2554 มูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศก็ตกต่ำลงอีกครั้ง เนื่องจากเกิดเหตุการณ์อุทกภัยครั้งใหญ่ภายในประเทศไทย ส่งผลให้อุตสาหกรรมยานยนต์ได้รับความเสียหายอย่างมาก และต่อมาในปี พ.ศ. 2555 มูลค่าการลงทุนกลับมาเพิ่มขึ้นอีกครั้งจากผลการใช้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์ได้แก่นโยบายรถยนต์คันแรกและการส่งเสริมการลงทุนในการเอื้อเพื่อกระตุ้นธุรกิจในด้านภาษีอากรแก่ธุรกิจที่ประสบปัญหาจากวิกฤตอุทกภัยในปีที่ผ่านมา ทำให้มูลค่าการลงทุนกลับมาฟื้นตัวอีกครั้งจนถึงปีพ.ศ.2556 และกลับลดลงอีกครั้งในปี พ.ศ. 2557 อีกครั้งเนื่องจากปัญหาทางการเมืองภายในประเทศไทยที่เกิดขึ้นอีกครั้งส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนจากต่างประเทศทำให้มูลค่าการลงทุนจึงลดลงอย่างมาก ดังภาพที่ 1

(หน่วย : ล้านบาท)

ภาพที่ 1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมด ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2557
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2558)

ภาพที่ 2 ประเทศที่มั่งคั่งที่สุดในประเทศไทย 5 อันดับระหว่างปี พ.ศ. 2551-2558
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559)

จากภาพที่ 2 ประเทศญี่ปุ่นมีการเข้ามาลงทุนโดยตรงในประเทศไทยมากเป็นอันดับ 1 ติดต่อกันหลายปีในปี พ.ศ. 2554 มูลค่าการลงทุนสุทธิลดลงอย่างมากเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในประเทศญี่ปุ่นและเป็นปีที่ประเทศญี่ปุ่นประสบกับเหตุการณ์แผ่นดินไหวขนาด 9 ริคเตอร์ และสึนามิครั้งใหญ่ในประเทศ ทำให้เศรษฐกิจประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีแนวโน้มจะฟื้นตัวจากปี พ.ศ. 2553 กลับแย่ลงอีกครั้ง โดยเศรษฐกิจหดตัวอย่างต่อเนื่องในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2554 อัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือ GDP ตีลดร้อยละ 1.8 จากสถานะดังกล่าวมีบริษัทถึง 505 แห่งในญี่ปุ่นที่ต้องประสบภาวะล้มละลาย รวมถึงเหตุการณ์อุทกภัยในประเทศไทยเดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ส่งผลกระทบกับเศรษฐกิจญี่ปุ่นอย่างมากเช่นกัน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์, เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้บริษัทญี่ปุ่นที่อยู่ในพื้นที่กว่า 454 บริษัทได้รับความเสียหายต้องหยุดการผลิตเป็นเวลานานส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหรือ GDP ลดลงไปอีก จากเหตุการณ์ทั้งสองนี้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อห่วงโซ่การผลิตของประเทศญี่ปุ่นประกอบกับการแข็งค่าของเงินเยนที่สูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นขาดดุลการค้าระหว่างประเทศเป็นครั้งแรกในรอบ 31 ปีในปี พ.ศ. 2555 เศรษฐกิจในประเทศญี่ปุ่นก็เริ่มฟื้นตัวขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากการลงทุนของรัฐบาลเพื่อฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในปีที่ผ่านมา แต่เศรษฐกิจก็ยังคง

ไม่ค่อยดีนักในช่วงครึ่งหลัง พ.ศ. 2555 เป็นผลมาจากความต้องการภายในประเทศที่ลดลง จากมาตรการพิเศษต่างๆของรัฐที่ออกมากระตุ้นการบริโภคภาคเอกชนหมดลง ประกอบกับ นโยบายการขึ้นอัตราภาษีผู้บริโภครัฐบาลญี่ปุ่น รวมถึงภาวะการส่งออกที่ลดลง จากตลาดหลักของญี่ปุ่น คือ สหรัฐอเมริกา, สหภาพยุโรปและจีน ที่อยู่ในภาวะชะลอตัวลง และค่าเงินเยนที่ยังแข็งค่าอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจัยหลักมาจากการสิ้นสุดนโยบายส่งเสริม การลงทุนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งต่ออายุมาตั้งแต่ปี 2555 และหมดอายุอีกครั้งในสิ้นเดือน ธันวาคม 2556 ส่งผลให้นักลงทุนเร่งยื่นขอรับส่งเสริมการลงทุนภายใต้มาตรการดังกล่าว ส่งผลให้มูลค่าการลงทุนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นและสำหรับปัจจัยเชิงบวกที่มีต่อการลงทุน ในปี 2557 ได้แก่ ความสนใจลงทุนในไทยจากญี่ปุ่นยังมีอย่างต่อเนื่อง และอุตสาหกรรมหลัก ในไทยยังมีการลงทุนสูง ส่วนหนึ่งเป็นการลงทุนเพื่อเตรียมรองรับการเปิดประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เช่น ยานยนต์ รวมทั้งอีโคคาร์ รุ่นที่ 2 พลังงานทดแทน การขนส่ง ทางอากาศ แปรรูปเกษตร นอกจากนี้ ภาวะเศรษฐกิจโลกเริ่มส่งสัญญาณฟื้นตัว การส่งออก เริ่มดีขึ้น ขณะที่อัตราดอกเบี้ยและอัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งมาตรการส่งเสริม การลงทุนที่จะสิ้นสุดในปี 2557 จะช่วยเร่งรัดให้เกิดการลงทุน ได้แก่ มาตรการส่งเสริม กิจการเอสเอ็มอี มาตรการส่งเสริมอีโคคาร์รุ่นที่ 2 ขณะที่ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อ การลงทุนในปีนี้ได้แก่ สถานการณ์ทางการเมืองที่หากเกิดความขัดแย้งจะส่งผลกระทบต่อ ความเชื่อมั่นของนักลงทุน โดยเฉพาะรายใหม่ๆ ที่ไม่เคยลงทุนในไทย นอกจากนี้ ความล่าช้าของโครงการเมกะโปรเจกต์และโครงการบริหารจัดการน้ำ ส่งผลให้นักลงทุน ที่เตรียมลงทุนในโครงการที่เกี่ยวข้องกับทั้งสองโครงการต้องชะลอออกไป (สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2556)

อุตสาหกรรมที่มีเงินลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นสูงสุดอันดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ รองลงมาคือ โลหะเครื่องใช้ไฟฟ้าและอันดับ 4 และ 5 ในตาราง ตามลำดับโดยจะเห็นว่าในปี พ.ศ. 2554-2555 มูลค่าการลงทุนของอุตสาหกรรมยานยนต์ ก็เพิ่มขึ้นอย่างสูงสุด อันเป็นผลมาจากนโยบายการส่งเสริมรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทย ทำให้ผู้บริโภครถสนใจการซื้อรถยนต์คันแรกกันเป็นจำนวนมากจึงทำให้ยอดการผลิตรถยนต์ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้อุตสาหกรรมยานยนต์เติบโตอย่างสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ในปีนั้นมูลค่าการลงทุนใน 3 อุตสาหกรรมแรกนั้นมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลมาจาก นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทยทำให้ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์เกิดการขยายตัวอย่าง มากและยังส่งผลต่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องอย่างอุตสาหกรรมโลหะและเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่เป็นส่วนประกอบของรถยนต์ขยายตัวตามไปด้วย โดยใน 3 อุตสาหกรรมหลักนี้

ประเทศญี่ปุ่นใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตในการส่งออกเป็นหลัก (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2556) แต่พอปีถัดมา พ.ศ. 2556-2557 ประเทศไทยเผชิญกับภาวะวิกฤติการณ์ทางการเมืองในประเทศ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนญี่ปุ่น ทำให้มูลค่าการลงทุนเริ่มลดลง บางบริษัทมีแนวโน้มจะย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน จึงส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมในประเทศ และทำให้เศรษฐกิจในประเทศเริ่มขยายตัวลดลง ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียหายกับประเทศเป็นอย่างมาก ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประเภทอุตสาหกรรมที่มีเงินลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นสูงสุด 5 อันดับ ปี พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2557

(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทธุรกิจ	2553	2554	2555	2556	2557
ยานยนต์และชิ้นส่วน	5,721.6	41,163	114,540.8	60,538.7	51,523
โลหะ	3,378	10,208	17,835	12,779	8,671
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	12,687	10,636	55,653	36,522	1,408
พลาสติก	1,147	4,226	17,703	13,414	5,042
เคมีภัณฑ์	551	1,321	10,722	1,204	2,321

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) (2558)

ดังนั้นการศึกษาถึงลักษณะการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในภาคอุตสาหกรรมทั้ง 3 ประเภทนี้จึงเป็นเรื่องจำเป็นและควรให้ความสำคัญเพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนบริหารประเทศ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมภายในประเทศและกำหนดนโยบายของภาครัฐบาลและภาคเอกชน รวมถึงผู้ประกอบการไทย ที่จะเตรียมพร้อมรองรับการลงทุนที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตและหาแนวทางในการเอื้อประโยชน์ และดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และเนื่องจากในช่วง 4-5 ปี ที่ผ่านมานั้น ประเทศไทยเกิดความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศขึ้น และเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติอุทกภัยครั้งใหญ่นั้น ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นจากนักลงทุนจากต่างประเทศเป็นอย่างยิ่ง ทำให้นักลงทุนต่างประเทศเริ่มเกิดการทบทวนนโยบายในการลงทุนโดยตรงในประเทศไทย อันจะสร้างความเสียหายและกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก รวมถึงปัญหาด้านค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2556 การขาดแคลน

แรงงานที่มีฝีมือ รวมถึงปัญหาด้านการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับภาคอุตสาหกรรมเหล่านี้ ทำให้นักลงทุนต่างชาติเริ่มทบทวนการลงทุนไปยังประเทศเพื่อนบ้านบ้างแล้ว เช่น ประเทศเวียดนามและอินโดนีเซีย ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ จึงควรเร่งรัดในการแก้ปัญหาความรู้เสถียรภาพทางการเมือง รวมทั้งการวางแนวทางให้มีมาตรการส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศให้สนใจมาลงทุนในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ของไทย ทำให้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่องและตรงจุด อีกทั้งช่วยเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในโลกได้และทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภาคอุตสาหกรรมที่แข็งแกร่ง แรงงานมีฝีมือและทักษะดี ส่งเสริมการสร้างเทคโนโลยีที่ทันสมัยดึงดูดความนำลงทุนในประเทศไทยจากต่างประเทศอื่นๆ ได้อีกหลายประเทศ อันจะก่อให้เกิดความรุ่งเรืองของเศรษฐกิจในประเทศสืบไปและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุน โดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น ในอุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะและเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีของ Dunning (Dunning's Eclectic Theory)

เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนระหว่างประเทศ โดยเมื่อธุรกิจต้องการจะตัดสินใจไปลงทุนระหว่างประเทศก็ต้องพิจารณาเงื่อนไข 3 ประการ ดังนี้ (Griffin, Pustay: 2007)

1. ความได้เปรียบในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินบางประการ (Ownership Specific Advantage: O) เกิดจากความไม่สมบูรณ์ของโครงสร้างตลาด ทำให้นักลงทุนในประเทศที่พัฒนาแล้วมีอำนาจในทรัพย์สินบางประการนี้ เช่น ความได้เปรียบในด้านการมีเทคโนโลยีการผลิตที่เหนือกว่า การมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ด้านการตลาดและการจัดการที่ดี เครื่องจักร รวมไปถึงความสามารถในการเป็นเจ้าของแหล่งวัตถุดิบเอง ความได้เปรียบด้านเงินลงทุน ส่วนใหญ่จะมีเงินสนับสนุนจากบริษัทแม่ที่อยู่ต่างประเทศ สภาพแวดล้อมทางสังคมกฎหมายทางการค้าที่ส่งเสริมการลงทุนความพร้อมของตลาดแรงงาน โครงสร้างของตลาดแต่มีสินทรัพย์พิเศษบางอย่างที่องค์กรสร้างเองหรือ

ได้มาโดยวิธีการต่างๆ เช่น สิทธิบัตร หรือสัมปทาน สิทธิพิเศษเหล่านั้น ได้แก่ ความรู้ทางเทคโนโลยี การจัดการ ประสิทธิภาพ และทักษะของบุคลากร ในองค์กร ฯลฯ ของ องค์กรธุรกิจ แต่ละแห่งย่อมมีความสามารถแตกต่างกัน ในการสร้างหรือได้มาซึ่ง สิทธิพิเศษต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น สิทธิพิเศษที่ไม่มีตัวตน บางองค์กร อาจจะมี สิทธิพิเศษพิเศษ เหล่านี้ น้อยกว่า จึงทำให้แต่ละองค์กร มีความได้เปรียบมากขึ้น

2. ความได้เปรียบด้านการใช้ประโยชน์ (Internalization Incentive Advantage: I) องค์กรธุรกิจจะต้องหาประโยชน์จาก ความได้เปรียบของตนเอง ในการขยายการประกอบการ ออกไปต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่ด้อยพัฒนา กว่าประเทศผู้ลงทุน เพื่อเป็นการลดต้นทุน ในการทำธุรกรรมต่างๆ นักลงทุนต่างประเทศ จะแสวงหาผลประโยชน์ จากกลไกทางการตลาดที่เชื่อมโยงกัน อย่างมีประสิทธิภาพ นำมาซึ่งการได้รับประโยชน์ บางประการ แก่องค์กรของตน เช่น การลดต้นทุน ด้านการตลาด หลักเล็งมาตรการแทรกแซงของรัฐบาล รวมไปถึงการควบคุมแหล่งผลิตวัตถุดิบที่ต้องใช้ ทำให้สามารถกำหนดราคาขายในแต่ละประเทศ ให้แตกต่างกัน สร้างตลาดที่มีความแน่นอน ในอนาคตให้กับบริษัท เป็นต้น

3. ความได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งของบริษัทสาขา (Location Specific Advantage: L) การที่นักลงทุน จะเลือกทำการลงทุน ในประเทศใดประเทศหนึ่งนั้น จะมีการเลือกที่ตั้งที่ดีกว่าประเทศเจ้าของทุน เลือกทำเลที่ตั้งที่สามารถทำให้ ต้นทุนการผลิตต่ำกว่าในประเทศเจ้าของทุน ต้นทุนการผลิตจะมากขึ้นหรือน้อย ขึ้นอยู่กับปริมาณทรัพยากร ในประเทศที่ได้รับทุน คุณภาพของทรัพยากร ต้นทุนการจัดการ ทรัพยากร ค่าใช้จ่าย ในการขนส่ง สื่อสาร รวมถึงระดับการแทรกแซงของรัฐบาล ในการเข้ามาควบคุมด้านต่างๆ อาทิ การควบคุมบัญชีพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ขนาดและอัตรา การเติบโตของ ประเทศที่ได้รับทุน

ทฤษฎีการลงทุนของ Kojima

Kojima (1982, 85-90) ทฤษฎีของโคจิม่าให้ความ สนใจกับปัญหาที่ว่าทำอย่างไร จึงจะทำให้การลงทุนทางตรง ในต่างประเทศก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศผู้ส่งออกทุน ในรูปของการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม (industrial adjustment) สำหรับอุตสาหกรรมที่เริ่มเสื่อมอำนาจ ในการแข่งขันระหว่างประเทศและก่อประโยชน์ให้แก่ประเทศผู้รับการลงทุน ในรูปแบบการยกระดับ โครงสร้างอุตสาหกรรม (upgrading of industrial structure) อย่างเหมาะสมกับขั้นตอนการพัฒนาเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมของประเทศนั้นด้วย Kojima ได้ศึกษาการลงทุนทางตรง ในต่างประเทศ ของญี่ปุ่นพบว่า การลงทุนทางตรง ในต่างประเทศควรจะเป็นลำดับขั้นตอน จากอุตสาหกรรม

ที่มีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบหรือกำลังมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบ ในประเทศของตน (แต่เป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ในประเทศผู้รับการลงทุน) โดยอาศัยหลักของทฤษฎีของ Dunning และ Heckscher กับ Ohlin ตัวอย่างเช่นอุตสาหกรรมที่เริ่มมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบของญี่ปุ่น จึงทำการลงทุนทางตรงในประเทศไทยที่มีค่าจ้างแรงงานถูกกว่าเมื่อเทียบกับญี่ปุ่น ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงส่วนประเทศไทยจะสามารถขยายการส่งออกสินค้าได้ซึ่ง เป็นการยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศไทยด้วยนอกจากนี้การศึกษา ของ Kojima ยังพบว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเป็นทฤษฎีเพื่อการจัดสรร ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพที่สุดและเพื่อยกระดับสวัสดิการสูงสุดให้เกิดขึ้นแก่เศรษฐกิจ ของประเทศนั้นๆ ซึ่งรูปแบบการลงทุนของ โคจิมามีรูปแบบดังนี้คือ

1. การลงทุนโดยดูที่ทรัพยากรธรรมชาติ (resource-oriented investment) เป็นการ ลงทุนในการผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรธรรมชาติซึ่งประเทศที่เป็นเจ้าของทุนมีความขาดแคลน การลงทุนต่างประเทศจะก่อให้เกิดประโยชน์ในแง่ของการมีแหล่งทรัพยากรที่สามารถ นำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตในประเทศเจ้าของทุนได้การลงทุนดังกล่าวจะช่วยเพิ่ม การค้าในหมวดสินค้าขั้นปฐม โดยจะทำการส่งออกจากประเทศผู้รับทุนไปยังประเทศ เจ้าของทุนและประเทศที่สามแต่อย่างไรก็ตามการค้าและการผลิตนั้นจะเป็นหน่วยผลิต จากกลุ่มประเทศผู้ลงทุนฝ่ายเดียวทำให้หน่วยผลิตนั้นมีลักษณะผูกขาดทำให้ผลประโยชน์ ที่ตกกับประเทศที่รับทุนนั้นน้อยมากกว่าคือจะได้ผลตอบแทนเพียงเล็กน้อยในรูปแบบ ผลตอบแทนในฐานะเจ้าของปัจจัยการผลิตเท่านั้นการลงทุนโดยดูที่ปัจจัยแรงงาน (Labour-oriented investment) สาเหตุที่ก่อให้เกิดการลงทุนคือประเทศเจ้าของทุนที่เผชิญ กับภาวะค่าแรงที่สูงขึ้นทำให้ความสามารถในการแข่งขันในตลาดลดลงจากการเข้าไป ลงทุนในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจะเท่ากับเป็นการชดเชยให้ประเทศดังกล่าวซึ่งส่วนใหญ่ ประสบภาวะการขาดแคลนเงินทุนแต่มีแรงงานเหลือเพื่อช่วยให้เกิดการแบ่งงานกันทำ ระหว่างประเทศการลงทุนประเภทนี้ก่อให้เกิดการค้าโดยลงทุนมีจุดมุ่งหมายในการสร้างฐาน การส่งออกมากกว่าจะเป็นการผลิตเพื่อการทดแทนการนำเข้าโดยมีการส่งออกในผลิตภัณฑ์ ที่ใช้แรงงานมากไปยังประเทศผู้ลงทุนหรือประเทศที่สาม

2. การลงทุนโดยดูปัจจัยการตลาด (market-oriented investment) เป็นการลงทุน ในต่างประเทศอันมีสาเหตุมาจากการเผชิญกับภาวะการกีดกันทางการค้าในประเทศผู้รับ การลงทุนโดยส่วนใหญ่แล้วประเทศกำลังพัฒนาจะกำหนดภาษีในอัตราที่แตกต่างกันโดย สินค้านำเข้าประเภททุนและสินค้าขั้นกลางจะเก็บภาษีในอัตราน้อยกว่าเมื่อเทียบกับภาษีนำเข้า

เข้าสำเร็จรูปลักษณะโครงสร้างภาษีดังกล่าวเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้มีการเข้าไปลงทุนในต่างประเทศนำเข้าชิ้นส่วนและส่วนประกอบเพื่อนำเข้ามาประกอบเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเพื่อป้อนตลาดภายในประเทศผู้รับทุนนั้นๆ การลงทุนลักษณะนี้จะก่อให้เกิดการค้าเพิ่มขึ้นในด้านการส่งออกชิ้นส่วนและส่วนประกอบและการนำเข้าสินค้าประเภททุนจากประเทศผู้ลงทุนสู่ประเทศผู้รับการลงทุน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

พัชรภา ธรรมานุปถัมภ์ (2546) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่กำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทย โดยใช้ทฤษฎีการสังเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่กำหนดการลงทุนระหว่างประเทศของคันทิง (Dunning's Eclectic Theory) และทฤษฎีโคจิม่า (Kojima's Theory) ซึ่งทำการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทย (FDI) กับปัจจัยดังต่อไปนี้ คือ ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ (WT) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ER) มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า (EX) และวิกฤตการณ์ทางการเงิน (DUM) และทำการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลทศนิยมมีรายไตรมาสตั้งแต่ปีพ.ศ.2539 ถึงปีพ.ศ.2543 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทย (FDI) มีตัวเดียวเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า (EX) โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อมูลค่าการส่งออกสูงขึ้น ส่งผลให้นักลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นเพิ่มการลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น ส่วนปัจจัยตัวอื่นๆ ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำโดยเฉลี่ยของประเทศไทย (WT) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ER) และวิกฤตการณ์ทางการเงิน (DUM) นั้น พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต่อการลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทย (FDI)

อนุชิต พงโพธิ์และสุดา ปิตะววรรณ (2552) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศนิยม ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 ถึง 31 ธันวาคม 2551 ด้วยวิธีวิเคราะห์

ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน พบว่าตัวแปรที่มีผลกระทบต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทย ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาและดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนหมวดยานยนต์ โดยชี้ให้เห็นว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคมีอิทธิพลต่อปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ อภิรัตน์ จิตต์ (2553) ยังได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) เป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2530-2552 ระยะเวลา 23 ปี วิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) ได้ผลการศึกษาว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เช่นเดียวกับหลายๆงานวิจัยข้างต้นที่กล่าวมา แต่จะมีปัจจัยอื่นที่แตกต่างเพิ่มขึ้น คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (EX) และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปีที่ผ่านมา (FDI-t-1) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันรวมถึงอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำโดยเฉลี่ย (W) ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน

ผลการศึกษาของ สมศักดิ์ โชติช่วง (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศไทย โดยแบ่งการศึกษาดังกล่าวออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) ศึกษาวิวัฒนาการของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศไทยโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา 2) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไหลเข้า (Inflow FDI) ของประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลแบบ Panel Data ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2555 และประมาณการสมการถดถอยด้วยแบบจำลอง Pooled Regression Model, Fixed Effect Model และ Random Effect Model โดยผลจากการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศผู้ลงทุนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยระดับการเปิดประเทศของประเทศไทยอัตราแลกเปลี่ยนอัตราส่วนระหว่างอัตราดอกเบี้ยของประเทศผู้ลงทุนกับประเทศไทย และการเข้าร่วมเขตการค้าเสรี ในขณะที่ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อัตราค่าจ้างแรงงาน ระยะทางระหว่างประเทศผู้ลงทุนกับประเทศไทย ระดับความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย และวิกฤตเศรษฐกิจจากการศึกษาข้างพบว่า ตัวแบบที่เหมาะสมในการประมาณการสมการถดถอยคือ Random Effect Model.

Schneider and Frey (1985) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางการเมืองที่กำหนดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในงานศึกษานี้ได้ใช้แบบจำลองทางเศรษฐกิจ (Economic Model) ทดสอบทางเศรษฐมิติโดยใช้ทฤษฎีหล่งที่ตั้ง (Location Theory) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) กับข้อมูลของประเทศที่พัฒนาน้อยกว่า (Less Developed Country) จำนวน 54 ประเทศ ในปี ค.ศ. 1976 ปี ค.ศ. 1979 และปี ค.ศ. 1980 ผลการศึกษาทั้ง 3 ปีที่ทำการศึกษานั้น พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจทุกตัวมีนัยสำคัญ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิต่อหัว (Net Foreign Direct Investment per Capita : PCFDI) มากที่สุด คือปัจจัยที่วัดระดับการพัฒนาของประเทศ ได้แก่ รายได้ประชาชาติแท้จริงต่อหัว (Real GNP per Capita : PCGNP) และการขาดดุลการชำระเงิน (Balance of Payments Deficit : DBOP) โดยมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปตามคาดการณ์ไว้คือ เมื่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้น จึงดึงดูดให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น (มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก) และเมื่อดุลการชำระเงินขาดดุลลดลง จึงดึงดูดให้เข้ามาลงทุนมากขึ้น (มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบ) ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิต่อหัว (PCFDI) ที่น้อยลงมา คือ อัตราการเจริญเติบโตของรายได้ประชาชาติแท้จริง (Growth of Real GNP : GGNP) อัตราเงินเฟ้อ (Inflation) ค่าจ้างแรงงาน (Wage) สัดส่วนของแรงงานที่มีทักษะ (Skill) ตามลำดับ โดยมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ กล่าวคือ เมื่อมีการเจริญเติบโตของรายได้ประชาชาติแท้จริงและแรงงานที่มีทักษะสูงขึ้น จึงดึงดูดให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น (มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก) ส่วนอัตราเงินเฟ้อที่ลดลงและค่าจ้างแรงงานที่ลดลง จึงดึงดูดให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากขึ้น (มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบ)

กรอบแนวคิดในการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในประเทศไทยในอุตสาหกรรมยานยนต์ โลหะและเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย โดยจะทำการวิจัยว่าตัวแปรใดที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในประเทศไทยโดยส่งผลในทิศทางใดสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 3

ตัวแปรต้น

- ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของไทยและญี่ปุ่น
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินต่างประเทศ (บาทต่อเยน)
- อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำโดยเฉลี่ยของประเทศไทย
 - มูลค่าการส่งออกรายอุตสาหกรรมที่วิจัย
 - นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทย
 - วิกฤติการเมืองภายในประเทศไทย
- ภัยพิบัติในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

ตัวแปรตาม

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจาก
ประเทศญี่ปุ่นใน
อุตสาหกรรมที่วิจัยของ
ประเทศไทย

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น
ในอุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะ และเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย

ขอบเขตการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้จำกัดเฉพาะการลงทุนโดยตรงสุทธิจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งหมดโดยรวมขึ้นส่วนยานยนต์ พิกัด HS 87, อุตสาหกรรมโลหะหรือรวมอยู่ในผลิตภัณฑ์ที่เป็นเหล็ก พิกัด HS 72 และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าที่รวมถึงขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์พิกัด HS 85 โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series) รายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2548 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2557 รวมระยะเวลา 40 ไตรมาส อีกทั้งยังนำสถานการณ์ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นมาวิเคราะห์ร่วมด้วย ได้แก่ มาตรการส่งเสริมจากรัฐบาล เช่น โครงการรถยนต์คันแรก วิกฤติการณ์ทางการเมือง ภัยพิบัติภายในประเทศไทยและของประเทศญี่ปุ่น

วิธีการศึกษา

ในการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุน โดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะ และ เครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยเป็นการวิจัยโดยใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีต (Secondary Data) มาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ข้อมูลทางสถิติในการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมเป็นรายเดือนจากฐานข้อมูลทางสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมการลงทุน กระทรวงอุตสาหกรรมและสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1.1. ข้อมูลดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศไทย (MPIT) รายไตรมาส โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2557

1.2. ข้อมูลดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศไทย (MPIJ) รายไตรมาส โดยใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ www.tradingeconomics.com ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2557

1.3. ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนเงินต่างประเทศ (หน่วย: บาทต่อเยน) (ERJP) รายไตรมาส โดยใช้ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2557

1.4. ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าในอุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะ และ เครื่องใช้ไฟฟ้าของไทย (EXP) รายไตรมาส ใช้ข้อมูลจาก ธนาคารแห่งประเทศไทย, กรมส่งเสริมการลงทุนและกระทรวงอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2557

1.5. อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยของแรงงานไทย (WAGE) รายไตรมาส ใช้ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2557

1.6. วิกฤตการณ์ภายในประเทศไทย ภัยพิบัติทางธรรมชาติของประเทศไทย และประเทศไทย (CRISP, CRIST, CRIS) โดยกำหนดให้ระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2551-2556 เป็นปีที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการเมืองและภัยพิบัติภายในประเทศไทยและภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่น โดยกำหนดให้ 1 หมายถึง ปีที่เกิดวิกฤต และ 0 หมายถึง ปีที่ไม่เกิดวิกฤต

1.7. นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทย (FCAR) ที่เกิดขึ้นในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2554 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2555 โดยกำหนดให้ 1 หมายถึง ช่วงที่เกิดการขึ้นนโยบายและ 0 หมายถึง ปีที่ไม่มีการขึ้นนโยบาย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้จะแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 วิธี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Approach) เป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ กับการตัดสินใจลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น ในอุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะและเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย จากหนังสือ วารสาร บทความทางวิชาการ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสื่อออนไลน์ต่างๆ เป็นต้น

2.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Approach) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น ในอุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะและเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยว่ามีทิศทางความสัมพันธ์เป็นอย่างไร โดยนำข้อมูลทางสถิติที่รวบรวมได้มาทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในรูปแบบของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีประมาณค่าสมการถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Regression Model : OLS) ทั้งหมด 3 แบบจำลอง

สมมติฐานการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสมมติฐานตามกรอบแนวคิดที่ได้ตามหลักการและเหตุผลที่ได้จากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สมมติฐานการศึกษาตามกรอบแนวคิดที่ได้ตามหลักการและเหตุผลที่ได้จากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐานการศึกษา		
	Model 1	Model 2	Model 3
	ยานยนต์	โลหะ	เครื่องใช้ไฟฟ้า
มูลค่าการส่งออกของ 3 อุตสาหกรรม	+	+	+
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศไทย	+	+	+
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมญี่ปุ่น	+	+	+
ค่าจ้างแรงงานประเทศไทย	-	-	-
อัตราแลกเปลี่ยนเงินต่างประเทศ	+	+	+
นโยบายรถยนต์คันแรกของประเทศไทย	+		
วิกฤตการณ์ทางการเมืองของประเทศไทย	-	-	-
ภัยพิบัติภายในประเทศไทย	-	-	-
ภัยพิบัติภายในประเทศญี่ปุ่น	-	-	-

ผลการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย

การประมาณการแบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย เริ่มต้นด้วยการประมาณการในรูปแบบ double ln form เนื่องจากข้อมูลของตัวแปรแต่ละตัวมีช่วงความห่างของข้อมูลค่อนข้างมาก จึงทำการปรับโดยการใส่ ln เข้ามาช่วยและเพื่อสามารถอธิบายความสัมพันธ์ในรูปของความยืดหยุ่นระหว่างตัวแปรได้ โดยมีตัวแปรที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นดังนี้ มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมยานยนต์ของไทย ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อเยน) นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทย และปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองและภัยพิบัติภายในประเทศไทย ดังแสดงในรูปสมการ ดังนี้

$$\begin{aligned} \ln(\text{FDIV}) = & -3.060871 - 0.578186\ln(\text{EXPV}_t) + 4.793202\ln(\text{MPIJ}_t) + 0.130619\ln(\text{WAGE}_t) \\ & (-0.270351) \quad (-1.385010) \quad (3.161492)^{***} \quad (0.2479392) \\ & - 1.577768\ln(\text{ERJP}_t) + 0.646246\text{FCAR} - 0.151351\text{CRISP} - 0.290621\text{CRIST} \\ & (-1.447354) \quad (1.766326)^* \quad (-1.109358) \quad (-1.159750) \\ \text{R}^2 & = 0.537875 \\ \text{Adjusted R}^2 & = 0.414642 \\ \text{Prob(F-statistic)} & = 0.001401 \\ \text{Durbin-Watson} & = 2.115333 \end{aligned}$$

หมายเหตุ: 1) ค่าแสดงในวงเล็บคือค่า t-statistic

2) * แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10

** แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

*** แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

3) แบบจำลองนี้ได้ผ่านการตรวจสอบเงื่อนไขและข้อสมมติหลักตามเงื่อนไข Classical Linear Regression Model (CLRM) ได้แก่ ปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Auto Correlation) และปัญหาความแปรปรวนของตัวรบกวนที่ไม่คงที่ (Heteroscedasticity) และปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นต่อกันของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) เพื่อให้มั่นใจว่าตัวประมาณค่าที่ได้มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง

จากสมการที่ทำการประมาณการตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการรวมกันสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 53.78 เมื่อทดสอบ Overall significant ของผลการประมาณการพบว่า แบบจำลองนี้สามารถอธิบายตัวแปรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Prob(F-statistic)<0.05) โดยมีรายละเอียดสำหรับแต่ละตัวแปรอิสระดังนี้

มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย (EXPV_t) ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทยอาจเนื่องมาจากในปีที่ทำการวิจัยนั้นอุตสาหกรรมยานยนต์มีการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงปีที่รัฐบาลไทยใช้นโยบายรถยนต์คันแรกในการกระตุ้นภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ทำให้ยอดการขายในประเทศมากขึ้น จึงอาจทำให้มูลค่าการส่งออกไม่ส่งผลในช่วงปีที่ทำการวิจัย

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น (MPIJ_t) ส่งผลแบบมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย. ในทิศทางเดียวกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 4.793202 หมายความว่าถ้าดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.793202 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่เนื่องจากดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเป็นตัวสะท้อนภาวะการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาหรือถดถอยเพียงใด ดังนั้นหากดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นดี จึงส่งผลให้อุตสาหกรรมมีการขยายตัวทำให้มีเงินทุนมากขึ้นก่อให้เกิดการเพิ่มหรือขยายการลงทุนโดยตรงไปยังประเทศไทยมากขึ้น เพื่อทำการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ส่งกลับไปสนับสนุนการขยายการผลิตในประเทศญี่ปุ่น

ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทย (WAGE_t) ไม่ส่งผลแบบมีนัยสำคัญต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย อาจเนื่องมาจากในช่วงปีที่ทำการศึกษาค่าจ้างแรงงานไม่ค่อยมีการปรับเปลี่ยนเท่าใดนัก จึงไม่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อเยน) (ERJP_t) ไม่ส่งผลแบบมีนัยสำคัญต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย อาจเป็นผลมาจากนักลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นมีการซื้อประกันอัตราแลกเปลี่ยนไว้ จึงช่วยลดความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนนี้ได้ ทำให้ไม่กระทบกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในประเทศไทยเท่าใดนัก

นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทย (FCAR) ส่งผลแบบมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 ต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอธิบายได้ดังนี้

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์โดยมีการใช้นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทย $\ln(\text{FDIV})$

$$\ln(\text{FDIV}) = 4.793202 \ln(\text{MPII}) + 0.646246 \quad (1)$$

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทยโดยไม่มีการใช้ นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทย $\ln(\text{FDIV})_{\text{Non}}$

$$\ln(\text{FDIV})_{\text{Non}} = 4.793202 \ln(\text{MPII}) + 0.646246 \quad (0)$$

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทยโดยมีการใช้นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทยและไม่มีการใช้ นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทย คือ

$$\ln(\text{FDIV}/\text{FDIV}_{\text{Non}}) = \ln(\text{FDIV}) - \ln(\text{FDIV})_{\text{Non}}$$

$$\ln(\text{FDIV}/\text{FDIV}_{\text{Non}}) = 0.646246$$

$$\ln(\text{FDIV}/\text{FDIV}_{\text{Non}}) = e^{0.646246}$$

$$\text{FDIV}/\text{FDIV}_{\text{Non}} = 1.908$$

หากไม่มีการใช้ นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทยมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทยจะเท่ากับ 100 ล้านบาทแต่หากมีการใช้ นโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลไทยมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นนั่นคือทำให้มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 90

ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองภายในประเทศไทย (CRISP) ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย เนื่องจากอุตสาหกรรมยานยนต์นั้นประเทศญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนโดยตรงในไทยมาอย่างยาวนาน สะสมเงินลงทุนไว้อย่างมาก การที่จะเคลื่อนย้ายฐานการผลิตออกไปยังที่อื่นย่อมเป็นไปได้ยาก ปัญหาดังกล่าวจึงไม่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากญี่ปุ่นนัก แต่ในการลงทุนเพิ่มในอนาคตอาจเป็นปัจจัยที่ต้องพิจารณาไว้ก็เป็นได้

ภัยพิบัติภายในประเทศไทย (CRIST) ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทยเนื่องจากอุตสาหกรรมยานยนต์นั้นมิใช่เป็นฐานการผลิตเป็นหลัก การลงทุนมีมาอย่างยาวนานและมีมูลค่าเงินลงทุนที่สะสมเป็นอันมาก การตัดสินใจย้ายฐานการผลิตจึงเป็นไปได้ค่อนข้างยาก อีกทั้งประเทศไทยก็เพิ่งเกิดภัยพิบัติรุนแรงในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง จึงไม่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นเท่าใดนัก

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทย

การประมาณการแบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทย เริ่มต้นด้วยการประมาณการในรูปแบบ Double ln form เนื่องจากข้อมูลของตัวแปรแต่ละตัวมีช่วงความห่างของข้อมูลค่อนข้างมาก จึงทำการปรับ โดยการใช้ ln เข้ามาช่วยและเพื่อสามารถอธิบายความสัมพันธ์ในรูปของความยืดหยุ่นระหว่างตัวแปรได้ โดยมีตัวแปรที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นดังนี้ มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมโลหะของไทย ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อเยน) ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองภายในประเทศไทยและภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่น ดังแสดงในรูปสมการ ดังนี้

$$\begin{aligned} \ln(\text{FDIM}) = & -48.29666 + 1.980389\ln(\text{EXPM}_t) + 11.46694\ln(\text{MPIJ}_t) - 0.122807\ln(\text{ERJP}_t) \\ & (-1.885592) \quad (1.976250)** \quad (2.988526)*** \quad (-0.036564) \\ & + 0.100904 \text{ CRISP} + 0.917772 \text{ CRISJ} \\ & (0.151238) \quad (1.139392) \\ R^2 & = 0.650567 \\ \text{Adjusted } R^2 & = 0.559974 \\ \text{Prob(F-statistic)} & = 0.000070 \\ \text{Durbin-Watson} & = 2.300830 \end{aligned}$$

- หมายเหตุ: 1) ค่าแสดงในวงเล็บคือค่า t-statistic
 2) *แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10
 ** แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05
 *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

3) แบบจำลองนี้ได้ผ่านการตรวจสอบเงื่อนไขและข้อสมมติหลักตามเงื่อนไข Classical Linear Regression Model (CLRM) ได้แก่ ปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวแปรถวน (Auto Correlation) และปัญหาความแปรปรวนของตัวแปรถวนที่ไม่คงที่ (Heteroscedasticity) และปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นต่อกันของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) เพื่อให้มั่นใจว่าตัวประมาณค่าที่ได้มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

จากสมการที่ทำการประมาณการตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการรวมกันสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 65.05 เมื่อทดสอบ Overall significant ของผลการประมาณการพบว่า แบบจำลองนี้สามารถอธิบายตัวแปรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($\text{Prob}(F\text{-statistic}) < 0.05$) โดยมีรายละเอียดสำหรับแต่ละตัวแปรอิสระดังนี้

มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทย (EXPM_t) ส่งผลแบบมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กับมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทยในทิศทางเดียวกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.980389 หมายความว่า ถ้ามูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.980389 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ อธิบายได้ว่าประเทศญี่ปุ่นใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกเป็นหลัก เมื่อมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมมีการเติบโตมากขึ้น จึงส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นสนใจมาลงทุนมากขึ้นตามไปด้วย

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น (MPII_t) ส่งผลแบบมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 กับมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทยในทิศทางเดียวกันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 11.46694 หมายความว่า ถ้าดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.46694 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่เนื่องจากดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศเป็นตัวสะท้อนภาวะการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมว่ามีการพัฒนา มากหรือน้อยเพียงใด ดังนั้นหากดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นเติบโตดีขึ้น จึงเป็นปัจจัยให้นักลงทุนในประเทศญี่ปุ่นสนใจที่จะมาลงทุนโดยตรงในประเทศไทยมากขึ้น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางด้านต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าในหลายๆ ด้าน อีกทั้งประเทศญี่ปุ่น

ใช้ไทยเป็นฐานในการผลิตเพื่อส่งออก ดังนั้น หากภาวะอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นดี จึงส่งผลดีต่อประเทศไทยที่ทำให้มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นจะมากขึ้นตามไปด้วย

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อเยน) (ERJP) ไม่ส่งผลแบบมีนัยสำคัญต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทย อาจเป็นเพราะนักลงทุนญี่ปุ่นมีการซื้อประกันอัตราแลกเปลี่ยนไว้ จึงไม่ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนมากขึ้นหรือลดลงเท่าใดนัก โดยอาจไปพิจารณาปัจจัยด้านอื่นๆ มากกว่า

ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองภายในประเทศไทย (CRISP) ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทย เนื่องจากอุตสาหกรรมโลหะนั้นประเทศญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนโดยตรงในไทยเพื่อเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออก จึงอิงกับตลาดต่างประเทศมากกว่าในประเทศไทย ทำให้ปัญหาดังกล่าวไม่กระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น

ภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่น (CRISJ) ไม่ส่งผลแบบมีนัยสำคัญกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทยอาจเนื่องมาจากภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่นเกิดขึ้นแค่ช่วงปีพ.ศ.2554 ปีเดียว แต่ฐานการผลิตของบริษัทแม่จากประเทศญี่ปุ่นมีการตั้งฐานในประเทศไทยมาอย่างยาวนานแล้ว จึงไม่ได้กระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย

การประมาณการแบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย เริ่มต้นด้วยการประมาณการในรูปแบบ Double ln form เนื่องจากข้อมูลของตัวแปรแต่ละตัวมีช่วงความห่างของข้อมูลค่อนข้างมาก จึงทำการปรับโดยการใส่ ln เข้ามาช่วยและเพื่อสามารถอธิบายความสัมพันธ์ในรูปของความยืดหยุ่นระหว่างตัวแปรได้ โดยมีตัวแปรที่คาดว่าจะส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นครั้งนี้ มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในไตรมาสที่ผ่านมา ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อเยน) และปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองภายในประเทศไทยและภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่น ดังแสดงในรูปสมการ ดังนี้

$$\ln(\text{FDIE}) = 5.420324 + 1.296853\ln(\text{EXPE}_{t-1}) + 0.229644\ln(\text{MPIJ}) - 1.807639 \ln(\text{WAGE}_t)$$

(0.761681)	(3.119064)***	(0.227905)	(-4.054045)***
+ 2.027824ln(ERJP _t) + 0.033193CRISP + 0.143188 CRISJ			
(1.653978)*	(0.123001)	(1.199818)	

R2	=	0.364072
Adjusted R2	=	0.244835
Prob(F-statistic)	=	0.017778
Durbin-Watson	=	1.799232

หมายเหตุ: 1) ค่าแสดงในวงเล็บคือค่า t-statistic
 2) * แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10
 ** แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05
 *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01
 3) แบบจำลองนี้ได้ผ่านการตรวจสอบเงื่อนไขและข้อสมมติหลักตามเงื่อนไข Classical Linear Regression Model (CLRM) ได้แก่ ปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวแปรถวน (Auto Correlation) และปัญหาความแปรปรวนของตัวแปรถวนที่ไม่คงที่ (Heteroscedasticity) และปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นต่อกันของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) เพื่อให้มั่นใจว่าตัวประมาณค่าที่ได้มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง

จากสมการที่ทำการประมาณการตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการรวมกันสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 36.40 เมื่อทดสอบ Overall significant ของผลการประมาณการพบว่า แบบจำลองนี้สามารถอธิบายตัวแปรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Prob(F-statistic)<0.05) โดยมีรายละเอียดสำหรับแต่ละตัวแปรอิสระดังนี้

มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในไตรมาสที่ผ่านมา (EXPE_{t-1}) ส่งผลแบบมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 กับมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในทิศทางเดียวกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.296853 หมายความว่า ถ้ามูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในไตรมาสที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.296853 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ อธิบายได้ว่า

ประเทศญี่ปุ่นใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกเป็นหลัก เมื่อมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมมีการเติบโตมากขึ้น จึงส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นสนใจมาลงทุนมากขึ้นตามไปด้วย โดยมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมในปีที่ผ่านมาที่เพิ่มขึ้นจะเป็นตัวสะท้อนถึงการเติบโตของอุตสาหกรรมในไตรมาสข้างหน้าจึงส่งผลให้มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น (MPI_J) ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยอาจเป็นเพราะในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของญี่ปุ่นใช้ไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สามด้วย ทำให้ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นอาจไม่ได้ส่งผลมากนัก

ค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทย (WAGE_T) ส่งผลแบบมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 กับมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในทิศทางตรงข้ามกันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -1.807639 หมายความว่าถ้าค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยลดลงร้อยละ 1.807639 โดยกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่อธิบายได้ว่า ค่าจ้างแรงงานเป็นตัวสะท้อนต้นทุนของผู้ผลิตหรือนักลงทุนหากมีอัตราที่เพิ่มขึ้นก็ย่อมส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงที่จะลดลง เนื่องจากอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมากกว่าเครื่องจักรในการผลิต ดังนั้นปัจจัยค่าจ้างแรงงานจึงมีความสำคัญในการพิจารณาที่จะตัดสินใจลงทุนโดยตรงที่จะมากขึ้นหรือน้อยลงเป็นไปตามทฤษฎีการลงทุนระหว่างประเทศ

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาทต่อเยน) (ER_{J,T}) ส่งผลแบบมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 ต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในทิศทางเดียวกันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 2.027824 หมายความว่าถ้าอัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น (ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง) ร้อยละ 1 จะทำให้มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.027824 โดยกำหนดค่าให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ อธิบายได้ว่า เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น (ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง) ทำให้ค่าเงินเยนของประเทศญี่ปุ่นได้เปรียบค่าเงินบาทของประเทศไทย ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงทำให้มูลค่าการลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองภายในประเทศไทย (CRISP) ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้ประเทศญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนโดยตรงในไทยมาอย่างยาวนาน สะสมเงินลงทุนไว้อย่างมาก การที่จะเคลื่อนย้ายฐานการผลิตออกไปยังที่อื่นย่อมเป็นไปได้ยาก ปัญหาดังกล่าวจึงไม่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากญี่ปุ่นนักแต่ในการลงทุนเพิ่มในอนาคตอาจเป็นปัจจัยที่ต้องพิจารณาควบคู่กันไปด้วย

ภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่น (CRISJ) ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย อาจเนื่องมาจากภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่นเกิดขึ้นแค่ช่วงปี พ.ศ. 2554 ปีเดียว แต่ฐานการผลิตของบริษัทแม่จากประเทศญี่ปุ่นมีการตั้งฐานในประเทศไทยมาอย่างยาวนานแล้ว จึงไม่ได้กระทบต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น

อภิปรายผลการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย

ผลการศึกษา พบว่า ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นและนโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลประเทศไทยส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยอ้างอิงของ อนุชด พงโพธิ์ และ สุดาปี ตระวรรณ (2552) ซึ่งทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทย ทั้งนี้ตัวแปรที่สอดคล้องกัน ได้มาจากทฤษฎีการลงทุนระหว่างประเทศของ Dunning และทฤษฎีของ Kojima รวมถึงยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรัตน์ จิตต์ (2553) ซึ่งได้ทำการศึกษาดังกล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยและได้ผลการวิจัยว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น โดยในงานวิจัยนี้ คือตัวแปรดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นและนโยบายรถยนต์คันแรกของรัฐบาลประเทศไทย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทย

ผลการศึกษา พบว่า มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทย และดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยอ้างอิง คือ Schneider and Frey (1985) ซึ่งศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเมืองที่กำหนดการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยที่วัดระดับการพัฒนาของประเทศ มีผลต่อมูลค่าการลงทุน ดังนั้น มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมโลหะของประเทศไทยและดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งถือว่าเป็นตัววัดระดับการพัฒนาประเทศได้จึงส่งผลให้ดึงดูดการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศมากขึ้นเช่นเดียวกัน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย

ผลการศึกษา พบว่า มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในไตรมาสที่ผ่านมาที่และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน ขณะที่ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทยส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในทิศทางตรงข้ามกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยอ้างอิง คือ พัทธราภา ธรรมานุปถัมภ์ (2546) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งกำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทย พบว่า มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทยส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะและเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีประมาณค่าสมการถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Regression Model : OLS) ทั้งหมด 3 แบบจำลอง โดยผลการ

ศึกษาพบว่า บัจจยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นใน 3 อุตสาหกรรมข้างต้นนั้น ได้แก่ มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมของประเทศไทย ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศไทย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทย โดยที่มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมของประเทศไทยและดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศไทยส่งผลในทั้ง 3 อุตสาหกรรม ซึ่งสะท้อนถึงว่าประเทศไทยนั้นถือว่าเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออกของประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก บัจจยทั้ง 2 ตัวแปรนี้จึงส่งผลต่อการเข้ามาลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในประเทศไทยใน 3 อุตสาหกรรมที่ได้ทำการศึกษา โดยมีบัจจยด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทยส่งผลในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยเพียงอุตสาหกรรมเดียว โดยบัจจยค่าจ้างแรงงานนั้นสำคัญต่ออุตสาหกรรมนี้เนื่องมาจากอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยเน้นการใช้ฝีมือแรงงานมากกว่าเครื่องจักร ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของประเทศไทยจึงส่งผลต่อการเข้ามาลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมนี้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญ และเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีให้ก้าวหน้าให้แก่ประเทศ โดยจากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า บัจจยที่ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะและเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย มีอยู่หลายบัจจยด้วยกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนหรือองค์กรที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศให้มีความเหมาะสม ทันต่อสภาวะการณ์โลกเพื่อสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียหรือกับประเทศอื่นๆ ในโลกได้และสร้างแรงจูงใจให้นักลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นรวมถึงประเทศอื่นให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น ดังนี้

1. ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศไทยส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในประเทศไทยในอุตสาหกรรมที่ศึกษา ดังนั้นรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเสนอมาตรการและนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นที่จะเข้ามาในประเทศไทยในทุกๆ อุตสาหกรรมหลักเพื่อช่วยกระตุ้นภาคอุตสาหกรรมให้เติบโตและควรมีสิทธิพิเศษในการลงทุนแก่ประเทศญี่ปุ่นให้มากขึ้น

เพื่อเป็นการดึงดูดมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นอันเป็นประโยชน์ต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

2. มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมของประเทศไทย ส่งผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นในประเทศไทย ซึ่งประเทศญี่ปุ่นใช้ประเทศไทยเป็นฐานในการผลิตเพื่อส่งออกเป็นหลัก ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุนควรมีมาตรการในการส่งเสริมและให้สิทธิพิเศษในด้านการส่งออกโดยเฉพาะไปยังประเทศญี่ปุ่นให้มากขึ้น เพื่อดึงดูดให้มีการลงทุนโดยตรงเข้ามามากขึ้นอันจะส่งผลดีต่อภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ของประเทศไทย

3. ในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย พบว่า ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของไทย มีผลต่อมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น โดยค่าจ้างแรงงานเป็นปัจจัยสำคัญอันเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานมีฝีมือมากกว่าเครื่องจักร อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉลี่ยของประเทศไทยเดิมมีราคาถูกทำให้ประเทศไทยมีความได้เปรียบในด้านค่าแรงนั้น แต่ในปัจจุบันตั้งแต่มีนโยบายปรับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเพิ่มขึ้น ทำให้ความได้เปรียบในด้านแรงงานของประเทศไทยนั้นลดลง เมื่อเทียบกับประเทศในแถบอินโดจีน ได้แก่ อินโดนีเซีย พม่า เวียดนามและจีน ซึ่งยังมีค่าจ้างแรงงานที่ถูกกว่าเมื่อเทียบกับประเทศไทย รัฐบาลควรมีการส่งเสริมการฝึกทักษะฝีมือแรงงานให้มีสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ อีกทั้งรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุนควรมีมาตรการในการส่งเสริมและให้สิทธิพิเศษในด้านการส่งออกโดยเฉพาะไปยังประเทศญี่ปุ่นให้มากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่นได้มากขึ้น

รายการอ้างอิง

- แนวหน้า. (2559). สหประชาชาติไทยเป็นฐานผลิตยานยนต์สมัยใหม่ นายกชวนคำยรณัฐปั้น
ลงทุนเพิ่ม (Online). <http://www.ryt9.com>, 8 มีนาคม พ.ศ.2559
- พัชรภา ธรรมานุปถัมภ์. (2546). ปัจจัยที่กำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น
ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
รัตนา สายคณิต. (2549). เศรษฐศาสตร์การลงทุนระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนารรณ เจียงเพ็ชร. (2541). ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น
ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2548). เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิญญู หล่อประสิทธิ์พร. (2544). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ
ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมศักดิ์ โชติช่วง. (2557). ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรง
จากต่างประเทศของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันการไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. (2555). รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม
เครื่องใช้ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ (Online). <http://www.thaieei.com>,
22 ธันวาคม 2558.
- สถาบันยานยนต์. (2555). แผนแม่บทอุตสาหกรรมยานยนต์ปี พ.ศ. 2555 - 2559 (Online).
<http://www.thaiauto.or.th>, 25 ตุลาคม 2557.
- อนุชล พงโพธิ์และสุดา ปีตะวรรณ. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการลงทุนโดยตรง
จากต่างประเทศ (FDI) ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของ
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

อภิรัตน์ จิตต์. (2554). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Griffinand, R. W. and M. W. Pustay. 2007. **International Business**. Pearson Education Inc. 165-170.

Friedrich, S. and F. Bruno. 1985. **Economic and political determinants of foreign direct investment** (Online). <http://econpapers.repec.org>., 20 มกราคม 2557.